

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0312

Didesnių galių suteikimas mergaitėms pasitelkiant švietimą ES

2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl galių mergaitėms suteikimo ES pasitelkiant švietimą
(2014/2250(INI))

(2017/C 316/18)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į JT Vaiko teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos (ES) sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją (EŽTK),
- atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, priimtas per 1995 m. rugsėjo 15 d. Jungtinių Tautų ketvirtąją pasaulinę moterų konferenciją, ir į galutinius dokumentus, priimtus specialiuose Jungtinių Tautų posėdžiuose „Pekinas + 5“ (2005), „Pekinas + 15“ (2010) ir „Pekinas + 20“ (2015),
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtą Europos lyčių lygybės paktą (2011–2020 m.),
- atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės mėn. priimtą Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),
- atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 21 d. Komisijos komunikatą „2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategija“ (COM(2010)0491),
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo ir į 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvą 2004/113/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo,
- atsižvelgdamas į 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/73/EB, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 76/207/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo taikymo įsidarbinimo, profesinio mokymo, pareigų paaugstinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl 2013 m. pažangos lyčių lygybės Europos Sąjungoje srityje ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0074.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0050.

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į 2009 m. Komisijos Švietimo ir kultūros generalinio direktorato užsąkytą nepriklausomą ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. spalio 10 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms CM/Rec(2007)13 dėl integruoto požiūrio į lyčių lygybę švietimo srityje,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos parengtą dokumentą „Sukaupta geroji patirtis, kaip skatinti švietimą be lyčių stereotipų ir nustatyti priemones, kuriomis būtų įgyvendinamos Ministrų Komiteto rekomendacijoje dėl integruoto požiūrio į lyčių lygybę švietimo srityje“ (pataisytą 2015 m. kovo 12 d.),
 - atsižvelgdamas į 2003 m. kovo 12 d. priimtą Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms Rec(2003)3 dėl subalansuoto moterų ir vyrų dalyvavimo priimant politinius ir visuomeninius sprendimus,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) pranešimą „Moterys ir darbo pasaulis“, paskelbtą 2015 m. Tarptautinės moters dienos proga,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (angl. FRA) tyrimą „Europos Sąjungos lesbiečių, gėjų, biseksualių ir translyčių asmenų tyrimas“,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą ir į Kultūros ir švietimo komiteto nuomonę (A8-0206/2015),
- A. kadangi lavinimas yra atsakingo pilietiškumo pagrindas, jis būtinas siekiant užtikrinti lyčių lygybę ir suteikti galių mergaitėms ir yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių ir kiekvieno vaiko teisė;
- B. kadangi mergaičių ir moterų švietimas ir mokymas yra svarbi Europos vertybė, viena iš pagrindinių žmogaus teisių ir būtinas galių mergaitėms ir moterims suteikimo elementas socialiniu, kultūriniu ir profesiniu lygmenimis, taip pat būtinas elementas siekiant visapusiškai naudotis visomis kitomis socialinėmis, ekonominėmis, kultūrinėmis ir politinėmis teisėmis ir pagaliau užkirsti kelią smurtui prieš mergaites ir moteris;
- C. kadangi išsilavinimas gali iš esmės pakeisti visuomenę ir padidinti socialinę, ekonominę, politinę ir lyčių lygybę;
- D. kadangi, Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato atlikto tyrimo duomenimis, 30 mln. pradinės mokyklos amžiaus mergaičių visame pasaulyje nedalyvauja švietimo sistemoje;
- E. kadangi skurdas, socialinė atskirtis ir netinkami ikimokyklinio, mokyklinio ir nemokyklinio ugdymo tinklai arba prastas jų prieinamumas yra didžiausios kliūtys, trukdančios mergaitėms įgyti išsilavinimą;
- F. kadangi tik valstybės gali suteikti nemokamą privalomą visuotinį išsilavinimą, kuris yra būtina sąlyga, kad būtų galima užtikrinti vienodas galimybes abiem lytims;
- G. kadangi švietimo sektoriaus biudžeto mažinimas, kurio svarbi priežastis yra ES propaguojama taupymo politika, kelia pavojų nemokamam aukštos kokybės valstybiniam išsilavinimui, taigi prisideda prie nelygybės didėjimo;
- H. kadangi geros kokybės valstybinis išsilavinimas turėtų būti nemokamas ir prieinamas visiems vaikams, nepaisant jų gyvenimo šalyje statuso;

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

- I. kadangi skurdas daro didelę įtaką vienodam išsilavinimo prieinamumui dėl tiesioginių ir netiesioginių vaikų siuntimo į mokyklą išlaidų, o išsilavinimas, ypač aukštasis išsilavinimas, yra itin sunkiai prieinamas jaunimui iš mažas pajamas gaunančių šeimų, todėl dar labiau įtvirtinama tradicinė išsilavinimo pirmenybė berniukams;
- J. kadangi pagal lyčių stereotipus moterims ir vyrams priskiriami skirtingi, apibrėžti ir riboti vaidmenys ir šie vaidmenys formuojami daugelio socialinių veiksnių, o juos skleidžia arba kartoja tėvai, švietimo sistema ir žiniasklaida; kadangi šiuos lyčių vaidmenis asmenys prisiima vaikystės ir paauglystės socializacijos etapais, todėl jie daro įtaką jų gyvenimui ir gali riboti moterų bei vyrų asmeninę raidą;
- K. kadangi lyčių stereotipų poveikis švietimui ir mokymui ir studentų sprendimai mokykloje gali daryti poveikį jų pasirinkimams visą gyvenimą, taigi daro didelę įtaką darbo rinkai, kur moterys iki šiol susiduria su horizontaliu ir vertikaliu atskyrimu; kadangi dėl šių priežasčių kai kurie sektoriai iki šiol laikomi vyriškais ir, savo ruožtu, juose atlyginimai didesni už mokamus moteriškais laikomuose sektoriuose;
- L. kadangi socialinė aplinka, šeimos nuostatos, bendraamžiai, pavyzdžiai, mokytojai, taip pat pagalbos mokantis ir konsultavimo renkantis studijas centrai daro didelę įtaką mokiniams pasirenkant studijų kryptį, taip pat keičiant lyčių stereotipus ir kadangi mokytojai, kaip socialinių pokyčių skatintojai, savo požiūriu ir pedagogine veikla labai prisideda prie pažangos lyčių lygybės, įvairovės ir tarpusavio supratimo bei pagarbos srityje; ir kadangi mokytojai gali palaikyti ryšį su tėvais ir didinti jų informuotumą lyčių lygybės ir jų vaikų galimybių klausimais;
- M. kadangi lyčių lygybę reikia įtraukti į visus švietimo sistemos lygmenis ir aspektus, kad berniukams ir mergaitėms, vyrams ir moterims būtų aktyviau diegiamos teisingumo ir demokratinio pilietiškumo vertybės ir taip užtikrinama tikra lyčių partnerystė ir viešojoje, ir privačiojoje srityje;
- N. kadangi vyrų dominuojamose srityse, pvz., gamtos moksluose, inžinerijoje, technologijose, matematikoje ir versle reikia daugiau moterų pavyzdžių, o mergaitėms šioje srityje veiksmingai suteikiamos galios naudojantis kuravimo tinklais ir tarpusavio mokymusis;
- O. kadangi iš turimų duomenų galima spręsti, kad moterims mažiau negu vyrams finansiškai atlyginama už jų kvalifikaciją ir patirtį ir joms toliau tenka dauguma šeimos ir kitų priklausomų asmenų priežiūros pareigų, taip ribojamos moterų galimybės gauti atlyginamą darbą visą darbo laiką; kadangi lyčių lygybė turėtų pasireikšti didesniu viso moterų atliekamo darbo vertinimu, o berniukai ir vyrai turėtų būti mokomi atlikti užduotis, kurios tradiciškai priskiriamos moterims; kadangi visoje Europoje aktyviau vykdančios paramos vaikų priežiūrai ir motinystės bei tėvystės atostogų politikos priemonės bus lengviau gerinti moterų įdarbinimo perspektyvas, didinti jų ekonominę galią ir kovoti su lyčių stereotipais, taip suteikiant galių mergaitėms visais švietimo lygmenimis;
- P. nors moterys dažniau įgyja vidurinį ir aukštąjį išsilavinimą, jų išsilavinimo sritys ir profesinė veikla vis dėlto daugiausia susijusi su užduotimis, kurių tikslas – tradicinių socialinių ir ekonominių struktūrų atkartinimas ir tąsa, todėl reikia užtikrinti, kad daugiau moterų dirbtų profesinio mokymo ir srityse, susijusiose su gamtos mokslais, technologijomis, inžinerija ir matematika;
- Q. kadangi vienodžiau paskirsčius švietimo išteklius mergaitės įgytų daugiau galimybių patekti į darbo rinką, o gera moterų ir vyrų dalyvavimo darbo rinkoje pusiausvyra skatintų Europos Sąjungos ekonomines perspektyvas;

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

- R. kadangi ES ir nacionalinės institucijos visomis priemonėmis turėtų skatinti lyčių lygybę švietimo įstaigose, o švietimas lyčių klausimu turėtų būti pagrindinė mokslo ir mokymo programų dalis; kadangi ES ir nacionalinės institucijos turi užtikrinti, kad pedagoginėje medžiagoje nebūtų pateikiama diskriminacinio turinio;
- S. kadangi formalioji mokymo programa rodo kultūrinį ir socialinį kiekvienos valstybės narės požiūrį į mergaičių ir jaunuolių tapatybės formavimą ir daro jam poveikį; kadangi neformalioji mokymo programa papildo formaliąją programą, „paslėpta“ programa yra būdinga visoms įvairių programų nuostatoms; kadangi visų šių tipų programos labai svarbios formuojant berniukų ir mergaičių tapatybę, o vietos valdžios institucijoms, kurios veikia arti švietimo įstaigų, tenka esminis vaidmuo savišvietos srityje;
- T. kadangi, norint kovoti su lyčių nelygybe, labai svarbu pedagoginių tyrimų centrams ir specialistams lyčių lygybės srityje pavesti nuolat stebėti mokslo programas, tobulėjimo tikslus ir rezultatus, turinį, strategijas, medžiagą, vertinimą, atskirų dalykų programas ir pamokų planus, taip pat juos tikrinti ir vertinti;
- U. kadangi smurtas prieš moteris yra pagrindinė kliūtis moterų ir vyrų lygybei ir prieš šį smurtą galima kovoti švietimo priemonėmis; kadangi dar ne visos Europos Sąjungos valstybės yra ratifikavusios Stambulo konvenciją ir kadangi ES turi inicijuoti ir finansuoti projektus, kuriais būtų skatinama lyčių lygybė;
- V. kadangi mokyklinis smurtas dėl lyties apima lytinio, fizinio ir (arba) psichologinio smurto prieš vaikus, kurio imamasi vadovaujantis lyčių stereotipais ir socialinėmis normomis, atvejus; kadangi mokyklinis smurtas dėl lyties labai menkina prieinamumą, dalyvavimą ir laimėjimus;
- W. kadangi neigalios ir/arba specialių lavinimo poreikių turinčios moterys ir mergaitės patiria daugiopą diskriminaciją; kadangi mergaičių padėtį galima pagerinti tik tuo atveju, jeigu visapusiškai laikantis įtraukties principų galimybės įgyti aukštos kokybės išsilavinimą ir mokymus bus vienodos ir nevaržomos dėl šios diskriminacijos;
- X. kadangi nustatant specialiuosius ugdymosi poreikius esama didelės disproporcijos; kadangi berniukus visuotinai labiau linkstama pripažinti turinčiais specialiųjų poreikių, ypač „nenorminių“ sunkumų, pvz., dėmesio trūkumo sutrikimą ar disleksiją, kuriuos nustatant didesnę vaidmenį atlieka specialistų vertinimas;
- Y. kadangi 17 proc. suaugusiųjų visame pasaulyje nesugeba skaityti ir rašyti, iš jų du trečdaliai (493 milijonai) yra moterys ⁽¹⁾;

Bendrosios rekomendacijos

1. prašo valstybių narių imtis priemonių ir jas tobulinti, kad lyčių lygybė būtų taikoma visais švietimo sistemos lygiais ir kad lyčių klausimai būtų visiškai įtraukti į mokytojų ir visų mokyklos specialistų, pvz., mokyklos gydytojų, slaugių, psichologų, socialinių darbuotojų ir pedagogų, rengimo programas, taip pat užtikrinti, kad būtų parengti mechanizmai, kurie visoje švietimo sistemoje leistų skatinti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti lyčių lygybę švietimo įstaigose;
2. ragina valstybes nares skatinti demokratizuoti švietimą ir kitas sąlygas, reikalingas norint užtikrinti, kad mokyklose ir kitomis mokymo priemonėmis teikiamas išsilavinimas padėtų įtvirtinti lyčių lygybę ir vienodas galimybes, įveikti ekonominę, socialinę ir kultūrinę nelygybę, skatinti asmens raidą ir tolerancijos dvasią, solidarumą ir atsakomybę, padėti daryti socialinę pažangą ir demokratiškai dalyvauti bendruomenės gyvenime;

⁽¹⁾ <https://europa.eu/eyd2015/lt/eu-european-parliament/posts/every-girl-and-woman-has-right-education>

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

3. ragina valstybes nares užtikrinti, kad į jų švietimo sistemų tikslus būtų įtrauktas švietimas, pagrįstas pagarba pagrindinėms teisėms ir laisvėms, lygiomis moterų ir vyrų teisėmis bei galimybėmis, o į šių sistemų kokybės principus taip pat būtų įtrauktas kliūčių, trukdančių užtikrinti veiksmingą lyčių lygybę ir visiškos lyčių lygybės skatinimą, naikinimas;
4. primygtinai prašo skatinti kompleksinį požiūrį į formalųjį ir neformalųjį mokymąsi mokyklose, atsakingą požiūrį į žmogaus teisių, žmogaus orumo, lyčių lygybės ir savivertės bei atkaklumo ugdymo įtraukimą, taip skatinant mergaites ir moteris priimti nepriklausomus ir informacija pagrįstus sprendimus tiek asmeniniu, tiek profesiniu lygmeniu; pripažįsta, kad švietimas lyčių lygybės klausimais turi papildyti pilietinį švietimą demokratinių vertybių klausimais ir turi būti įtrauktas į tokią mokymosi sistemą, kuri būtų grindžiama teisėmis, kurioje būtų atsižvelgiama į lyčių aspektus ir kurioje berniukai ir mergaitės mokytųsi apie savo teises ir mokyklose bei savišvietos aplinkoje patirtų demokratinį procesą, pavyzdžiui, dalyvaudami savo mokyklų demokratiname valdyme;
5. ragina už švietimo politiką atsakingus Komisijos ir valstybių narių asmenis užtikrinti, kad įsipareigojimas siekti lyčių lygybės iš paprastų pareiškimų ir politinių ketinimų virstų tikrove ir būtų pademonstruotas gerokai didinant šiuo tikslu dedamas pastangas ir tam skiriamus išteklius, taip pat primena itin didelę švietimo svarbą keičiant kultūrą;
6. pažymi, kad Europos Sąjungoje moterų sudaro daugumą (60 proc.) aukštojo mokslo institucijų absolventų, tačiau jų užimtumo lygis ir paaukštinimo pareigomis tendencijos neatspindi visų jų galimybių; pabrėžia, kad įtraukus ilgalaikis ekonomikos augimas bus pasiektas tuo atveju, jeigu bus panaikintas moterų akademinų laimėjimų ir jų padėties darbo rinkoje atotrūkis, pirmiausia įveikiant horizontalų ir vertikalų atskyrimą;
7. pabrėžia, kad švietimas yra svarbi priemonė sudarant galimybes moterims visapusiškai dalyvauti socialiniame ir ekonominiame vystymesi; pabrėžia, kad mokymosi visą gyvenimą priemonės yra itin svarbios suteikiant moterims įgūdžius, kurie joms leistų grįžti į darbą arba pakeisti darbą į geresnį, padidinti pajamas ir pagerinti darbo sąlygas;
8. ragina valstybes nares didinti būtinas investicijas į švietimą, kad kiekvienas galėtų gauti nemokamą aukštos kokybės valstybinį išsilavinimą;
9. ragina valstybes nares užtikrinti, kad švietimo institucijos, į švietimo tikslus ir veiksmus aktyviai įtraukdamos vienodo požiūrio principą, užtikrintų vienodą vyrų ir moterų teisę į mokslą, ir taip būtų išvengta lyčių nelygybės, atsirandančios dėl lyčių požiūriu šališko elgesio arba susijusių socialinių stereotipų;
10. ragina Komisiją užtikrinti, kad ši rekomendacija būtų perduota nacionalinėms institucijoms, atsakingoms už švietimo politikos įgyvendinimą centriniu, regionų ir vietos lygmenimis, taip pat mokyklų valdymo įstaigoms ir regionų bei vietos valdžios institucijoms;
11. pabrėžia būtinybę skatinti lygų vyrų ir moterų atstovavimą vadovavimo ir vadybos organuose, atsakinguose už švietimo įstaigų kontrolę ir valdymą, ypač kalbant apie mokyklų valdymo personalą ir direktorius, taip pat tais atvejais, kai moterims nepakankamai atstovaujama dėstant tam tikrus dalykus, pvz., gamtos mokslus, technologijas, inžineriją ir matematiką, nes taip mergaitėms bus rodomas pavyzdys;
12. pabrėžia, kad mergaitės, kurioms neleidžiama lankyti mokyklos, dažniau patiria smurtą šeimoje;
13. ragina Komisiją kuo greičiau inicijuoti ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos procesą; ragina valstybes nares ratifikuoti konvenciją, taip pat ragina ES ir valstybes nares bendradarbiauti siekiant lyčių lygybės Sąjungos išorės santykiuose; pabrėžia, kad lyčių stereotipai, patyčios, priekabiavimas elektroninėje erdvėje ir smurtas prieš moteris yra artimai susiję ir su šiais dalykais reikia kovoti nuo ankstyvo amžiaus; pabrėžia, kad Stambulo konvencijoje ją pasirašiusios šalys raginamos į oficialias mokyklų programas visais švietimo sistemos lygmenimis įtraukti mokomąją medžiagą tokiomis temomis kaip nestereotipiniai lyčių vaidmenys, tarpusavio pagarba, nesmurtinis konfliktų sprendimas asmeniniuose santykiuose, smurtas dėl lyties ir teisė į asmens neliečiamybę, pritaikant šią medžiagą besimokančiųjų gebėjimams vystyti;

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

14. ragina visas Europos Sąjungos valstybes nuosekliai investuoti į mergaičių ir berniukų informavimo ir švietimo kampanijų rengimą, tobulinti berniukų ir mergaičių karjeros orientavimą, spręsti stereotipinio lyčių vaidmenų suvokimo problemą, taip pat lyčių stereotipų pasirenkant profesinį mokymą ir karjeras, visų pirma kalbant apie gamtos mokslus ir naująsias technologijas; primena, kad dėl to sumažėtų lyčių atskyrimas darbo rinkoje ir sutvirtėtų moterų padėtis, tuo pačiu sudarant joms galimybes visapusiškai pasinaudoti Europos mergaičių ir moterų žmogiškuoju kapitalu, skatinant mokyklose ir per pamokas diskutuoti dėl mokslo ir profesinių pasirinkimų;

15. primena pedagogų grupių vaidmenį padedant ir patariant šeimoms apie vaikų pažangą mokykloje siekiant, kad jie eitų keliu, atitinkančiu jų igūdžius, talentus ir pomėgius; pabrėžia, kad etapas, kai teikiamos konsultacijos apie pažangą mokykloje, itin svarbus ir tuo metu gali pasireikšti lyčių stereotipai, o tai gali daryti ilgalaikį poveikį mergaičių gebėjimams siekti profesijos, kuri prisidėtų prie jų asmeninio vystymosi ir emancipacijos;

16. ragina Komisiją pasitelkiant valstybes nares rengti mergaitėms skirtas specialias jų gebėjimais pagrįstas informavimo apie stojimą į aukštąsias mokyklas ir galimas studijų kryptis, susijusias su įdarbinimo galimybėmis, kampanijas siekiant skatinti jas siekti karjeros galimybių, kuriomis tradiciškai daugiausia naudojasi vyrai, ir didinti naujos kartos moterų pasitikėjimą savimi; pabrėžia, kad svarbų vaidmenį didinant mergaičių ir jaunų moterų pasitikėjimą savimi atlieka savišvieta;

17. ragina valstybes nares naudojantis ESI fondų lėšomis remti programas, pagal kurias aktyviai bendradarbiaujama su atskirtį patiriančių bendruomenių vaikų tėvais ir skatinama prasminga, įkvepianti veikla po pamokų ir per moksleivių atostogas;

18. ragina valstybes nares skatinti valstybinių darželių ir lopšelių sistemų, ikimokyklinio lavinimo sistemos ir valstybinių laisvalaikio paslaugų vaikams populiarinimą;

19. ragina valstybes nares tobulinti neįgaliųjų ir/arba specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių asmenų švietimo ir profesinio ugdymo kokybę, taip pat sumažinant mokyklos nebaigusių asmenų skaičių, ir laikytis integracinio švietimo principų pagrindinį dėmesį skiriant šių mokinių aktyviam dalyvavimui, gerinti jų integravimą į visuomenę ir, jeigu tai įmanoma, į bendrojo lavinimo sistemą; ragina siekiant šio tikslo nedelsiant patobulinti mokytojų mokymus, į juos ir mokymosi sunkumų nustatymo procesą integruoti lyčių perspektyvą, taip pat parengti metodus, kuriais būtų atsižvelgiama į lytį, ir konkrečias švietimo programas, į kurias būtų integruotas lyčių aspektas, siekiant susijusioms moterims ir mergaitėms sudaryti daugiau galimybių ieškoti darbo ir suteikti joms galių, kad jos nugalėtų daugiopą diskriminaciją;

20. ragina valstybes nares užtikrinti mergaitėms ir berniukams vienodas galimybes siekti mokslo nepriklausomai nuo jų amžiaus, lyties, socialinės ir ekonominės padėties, kultūros ir religijos, ir pabrėžia, kad ES, nacionalinės ir vietos valdžios institucijos turi skatinti konkrečias programas, kuriomis būtų palaikomas apskritai marginalizuotų bendruomenių ir ypač tų bendruomenių mergaičių, nes jos dažnai patiria daugiopą diskriminaciją, ir visų Europos visuomenės mažumų integravimas į mokyklas; pabrėžia, jog itin svarbu, kad mergaitės įgytų vidurinį išsilavinimą, ir pabrėžia jog reikia, kad būtų skatinamos finansinės pagalbos blogesnes ekonomines sąlygas turinčioms šeimoms programos, kad būtų užkirstas kelias mokyklos nebaigimui, ypač mergaičių atveju;

21. ragina valstybes nares suteikti aktyvią paramą, reikalingą siekiant užtikrinti, kad vietos mastu veikiančiose ir nemokamą valstybinį išsilavinimą teikiančiose įstaigose migrantės moteris ir jų šeimos būtų galima mokyti jas priimančių šalių kalbos;

22. ragina valstybes nares sukurti konkrečias programas, kuriomis būtų užtikrinama, kad romų tautybės mergaitės ir jaunos moterys toliau mokytųsi – įgytų pradinį, vidurinį ir aukštąjį išsilavinimą, taip pat ragina imtis specialių priemonių, skirtų paauklėms motinoms ir mokyklos nebaigusioms mergaitėms, ypač remti nepertraukiamą mokymąsi ir suteikti galimybes mokytis darbo vietoje; be to, ragina valstybes nares ir Komisiją atsižvelgti į šias priemones koordinuojant ir vertinant nacionalines romų įtraukties strategijas;

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

23. pabrėžia, kad labai svarbu į vystomojo bendradarbiavimo projektus įtraukti priemones, kuriomis siekiama šviesti mergaites ir moteris;
24. pabrėžia, kad mokymo programose ir visais švietimo etapais ypatingą dėmesį svarbu skirti moterų ir vyrų lygybės principui;

Mokymo programa ir mokymas

25. mano, kad mokymo programose, tobulėjimo tiksluose ir rezultatuose, turinyje, atskirų dalykų programose ir pamokų planuose tinkamą dėmesį reikėtų skirti visų formų lyčių lygybės aspektui, taip pat mano, kad būtina įvertinti moters vietą įvairių disciplinų mokyklų programose, pabrėžiant moterų vaidmenį mokant dalykų; mano, kad lyčių lygybė švietime turi aiškiai apimti lygybės principą ir nemažai klausimų, pavyzdžiui, raštingumą, žinias apie tyčiojimąsi, smurtą, neapykantos kalbą, žmogaus teises ir pilietinį švietimą;
26. pabrėžia, kad švietimas turi padėti mergaitėms ir berniukams tapti asmenybėmis, kurios būtų nuovokios, išlaikytų pusiausvyrą, gerbtų kitus žmones, būtų empatiškos ir turėtų savitarpio pagarbą taip užkertant kelią diskriminacijai, agresijai ir tyčiojimuisi;
27. pabrėžia, kad mokyklos turėtų padėti vystyti tarpkultūrinį požiūrį į švietimą, kad būtų skatinamas atvirumas, tarpusavio pagarpa ir įvairių kultūrų bei religijų dialogas;
28. ragina valstybių narių kompetentingas institucijas savo lyčių lygybę skatinti išsamiose lytinio ir santykių švietimo programose, apimančiose mergaičių ir berniukų mokymą apie santykius, pagrįstus sutikimu, pagarpa ir abipusiškumu, taip pat sporto ir laisvalaikio veikloje, kurioje stereotipai ir lytimi grindžiami lūkesčiai gali daryti poveikį mergaičių ir berniukų savivertei, sveikatai, igūdžių igijimui, intelektinei raidai, socialinei integracijai ir tapatybės formavimuisi;
29. pripažįsta, kad apdairus, pagal amžių pritaikytas ir moksliskai tikslus švietimas lytiniais ir žmonių santykių klausimais yra būtina galių mergaitėms ir berniukams suteikimo priemonė, padedanti jiems priimti informacija pagrįstus sprendimus ir siekti platesnių visuomenės sveikatos prioritetų, pvz., mažinti neplanuoto nėštumo atvejų skaičių, motinų ir kūdikių mirtingumą, užkirsti kelią lytiniu būdu perduodamoms infekcijoms ir anksti jas gydyti, taip pat sumažinti sveikatos priežiūros kokybės spragas; skatina valstybes nares apsvarstyti galimybę pagal amžių pritaikytą švietimą lytiniais ir žmonių santykių klausimais padaryti privalomą visose pradinio ir vidurinio mokymo programose ir pabrėžia, kad svarbu mokytojus mokyti ypatingą dėmesį atkreipiant į pagarbą mergaitėms ir moterims ir į lyčių lygybę;
30. ragina švietimą lytiniais ir žmonių santykių klausimais įtraukti į mokyklų programas, kuriomis siekiama labiau suteikti galių mergaitėms – didinti jų informuotumą ir galimybes kontroliuoti savo kūną, ir kartu ragina užtikrinti, kad visi kiti mokyklų programų dalykai atitiktų šiuos principus;
31. ragina Komisiją kovoti su diskriminacija dėl seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės švietimo sistemos aplinkoje; primygtinai ragina Komisiją pritarti, kad objektyvi informacija LGBTI klausimais būtų įtraukta į mokyklų programas; primygtinai ragina Komisiją sudaryti geresnes sąlygas valstybėms narėms mokytiis viena iš kitos kovoti su homofobinėmis ir transfobinėmis patyčiomis ir priekabiavimu;
32. ragina mergaites ir berniukus švietimo sistemoje vienodai domėtis visais dalykais neatsižvelgiant į lyčių stereotipus, ypač tiksliaisiais mokslais ir techniniais dalykais, taip pat berniukams mokytiis veiklos, laikomos moteriška, kaip antai darbu namuose ir kitų asmenų priežiūra, kartu skatindamas vienodą jų dalyvavimą ir atstovavimą jiems kolektyvinių sprendimų priėmimo ir mokyklų valdymo srityse, taip pat vykdant visą užklausinę veiklą; ragina susijusius asmenis užtikrinti, kad šiai efektyviai veiklai būtų užtikrintas finansavimas;

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

33. pažymi, kad būtina imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama skatinti konkrečiai remti moteris kultūros, meno bei intelektinių kūrybinių gamybos ir platinimo srityse, kovoti su šiose srityse moterų patiriama struktūrine ir plačiai paplitusia diskriminacija, skatinti proporcingą atstovavimą moterims ir vyrams viešojo meno ir kultūros veikloje, teikti finansinę paramą ir imtis teigiamų veiksmų siekiant panaikinti šiose srityse patiriamą nelygybę;

34. prašo nuo pat ikimokyklinio ugdymo etapo užtikrinti lygias mergaičių ir berniukų galimybes gauti ir naudoti informacines ir ryšių technologijas ir rengti jų lavinimą šioje srityje, ypatingą dėmesį skiriant kaimo vietovių, marginalizuotų bendruomenių ar specialiųjų poreikių vaikams ir jaunuoliams, kad būtų gerinami jų skaitmeniniai gebėjimai, platinamos veiksmingos švietimo politikos priemonės ir gerinamas mokytojų mokymas, taip siekiant didinti ir stiprinti studentų bei absolventų dalyvavimą gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse; atsižvelgdamas į tai teigiamai vertina visas iniciatyvas ir programas, kuriomis siekiama pritraukti mergaites į šias studijų sritis ir atitinkamas mokslinių tyrimų profesijas;

35. pabrėžia, kad svarbu nustatyti švietimo priemones, kuriomis būtų siekiama pripažinti moterų vaidmenį istorijos, mokslo, politikos, literatūros, menų, švietimo ir kitose srityje, taip pat šviesti apie šį vaidmenį;

36. prašo imtis visų priemonių, kad darbas ikimokyklinio ir pradinio ugdymo, taip pat priežiūros srityje būtų pripažįstamas vertingu ir moterų, ir vyrų darbu;

37. ragina valstybes nares parengti arba sustiprinti nacionalinius teisės aktus siekiant duoti atkirtį neigiamam lyčių stereotipų, atsirandančių dėl žiniasklaidos priemonėmis ir reklama skleidžiamų vertybių ir per dažnai nuvertinamos mokyklose vykdomos veiklos svarbos, poveikiui;

38. ragina nustatyti papildomą veiklą, kurią vykdant būtų stiprinama oficiali mokymo programa atsižvelgiant į lyčių lygybę ir verslumo ugdymą, taip pat ragina įgyvendinti neformaliojo švietimo programas, skirtas bendruomenių švietimui lyčių klausimais, pasitelkiant vietos valdžią;

39. ragina atnaujinti pastangas siekiant už savišvietą išduoti kvalifikacijos pažymėjimus, taip pat teikti aukšto lygio profesinio rengimo pažymėjimus už mokymąsi darbo vietoje, nes taip mergaitėms ir moterims būtų lengviau gauti geresnį darbą ir įsilieti arba sugrįžti į darbo rinką užtikrinant, kad moterys būtų gerbiamos ir jų kompetencija būtų vertinama taip kaip ir vyrų;

40. prašo pedagoginės medžiagos rengėjų ir leidėjų suprasti, kad rengiant šią medžiagą būtina taikyti lyčių lygybės kriterijų, ir rekomenduoja rengiant su lyčių lygybe susijusią pedagoginę medžiagą pasitelkti mokinių ir studentų grupes, taip pat išklausti lyčių lygybės ir studijų konsultavimo lyčių lygybės srityje ekspertų rekomendacijų;

41. ragina valstybes nares rengti ir platinti lyčių aspektą ir lyčių lygybę apimančias gaires, skirtas mokykloms, politikams, dirbantiems švietimo srityje, mokytojams ir asmenims, atsakingiems už mokymo programų rengimą, taip pat užtikrinti stereotipų ir galimo šališko lyčių traktavimo pašalinimą iš vadovėlių ir švietimo medžiagos, jų turinio, teksto ar iliustracijų, kartu skatinant kovoti su seksizmu literatūros, kino, muzikos, žaidimų, žiniasklaidos, reklamos ir kitose srityse, kurios gali padėti radikaliai pakeisti mergaičių ir berniukų požiūrį, elgesį ir tapatybę;

42. pripažįsta, kad mokytojai atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį formuodami su švietimu susijusią tapatybę ir daro labai didelį poveikį lytimi grindžiamo elgesio mokykloje aspektams; primena, kad dar reikia labai daug padaryti siekiant suteikti mokytojams galių tinkamiausiu būdu skatinti lyčių lygybę; todėl primygtinai ragina užtikrinti išsamų pradinį ir tolesnį mokymą lygybės klausimu, skirtą visų lygmenų formaliojo švietimo ir savišvietos mokytojams, įskaitant tarpusavio mokymąsi ir bendradarbiavimą su išorės organizacijomis bei agentūromis, taip siekiant skatinti informuotumą apie lyčių vaidmenų ir stereotipų poveikį studentų pasitikėjimui savimi ir jų pasirinkimams studijų metu; pabrėžia, kad mergaitės turi matyti teigiamus moterų ir vyrų pavyzdžius mokyklose ir universitetuose, taip atradamos savo galimybes ir geriausiai jomis pasinaudodamos be baimės, kad bus diskriminuojamos arba kils dviprasmybių dėl jų lyties;

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

43. pabrėžia būtinybę į mokytojų pradinį ir tęstinį mokymą įtraukti lyčių lygybės principo tyrimą ir taikymą, siekiant panaikinti visas kliūtis studijuojantiems įgyvendinti visas savo galimybes neatsižvelgiant į jų lytį;

44. tvirtai tiki švietimo galimybėmis transformuoti ir formuoti požiūrį į lyčių lygybę; pripažįsta, kad formaliojo švietimo ir savišvietos programomis turi būti sprendžiamos visų formų smurto dėl lyties, diskriminacijos dėl lyties, priekabiavimo, homofobijos ir transfobijos problemos, įskaitant priekabiavimą elektroninėje erdvėje ar bauginimą internetu, ir su šiais reiškiniais turi būti kovojama; pripažįsta, kad švietimas lyčių lygybės ir kovos su smurtu dėl lyties klausimais priklauso nuo saugios ir besmurtės mokyklų aplinkos;

45. pabrėžia būtinybę rengti visiems švietimo politikoje dalyvaujantiems asmenims, taip pat tėvams ir darbdaviams skirtas iniciatyvas, kurias vykdant būtų plačiau informuojama ir mokoma apie lyčių aspektą, užtikrinamas jo įtraukimas;

46. ragina valstybes nares laikytis integracinio požiūrio į švietimą ir užtikrinti vienodą prieigą prie formalaus švietimo ir savišvietos integruojant prieinamą ir kokybišką vaikų priežiūrą, kurią teikia švietimo sistemos, taip pat senelių ir kitų priklausomų asmenų priežiūrą; ragina valstybes nares imtis iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama sumažinti tiesiogines bei netiesiogines išlaidas švietimui ir didinti visų lopšelių, darželių, ikimokyklinio, mokyklinio ir popamokinio lavinimo tinklų pajėgumus tinkamai atsižvelgiant į vaikus, kurie gyvena skurde arba kuriems gresia skurdas, įtraukties principus; pabrėžia, kad tai labai svarbu norint padėti moterims ir vyrams, įskaitant vienišus tėvus, suderinti šeiminių gyvenimą ir darbą ir užtikrinti moterų dalyvavimą mokyme visą gyvenimą ir profesiniame mokyme bei lavinime, tuo pačiu sukuriant pavyzdžius, kurie suteiktų daugiau galių mergaitėms;

47. pabrėžia, kad į bet kurią lyčių lygybės skatinimo ir galių mergaitėms bei moterims suteikimo strategiją turi būti aktyviai įtraukiami berniukai ir vyrai;

48. pabrėžia, kad aukštojo mokslo srityje valdžios institucijos turi skatinti švietimą apie lyčių lygybės reikšmę ir mastą, taip pat skatinti tyrimus šioje srityje, ypač į atitinkamas mokymo programas įtraukdamos švietimą apie lyčių lygybę, kurdamos konkrečius aukštesnių studijų pakopų kursus ir šioje srityje remdamos specializuotas studijas bei mokslinius tyrimus;

49. ragina ES institucijas ir valstybes nares siekti pažangos užtikrinant įvairiose valstybėse narėse išduotų diplomų, sertifikatų ir kitų dokumentų, kuriais įrodomos profesinės kvalifikacijos, tarpusavio pripažinimą, taip pat siekti pažangos koordinuojant ir derinant nacionalines nuostatas, kuriomis reglamentuojamos galimybės mokytis įvairių profesijų, kad moterys emigrantės tiek iš Sąjungos, tiek iš trečiųjų šalių galėtų gauti darbą pagal išsilavinimą ir kvalifikaciją;

Investicijos, patikra ir vertinimas

50. pabrėžia, kad nepriklausomos organizacijos turi tikrinti ir vertinti pažangą, kuri pasiekta patvirtinus lyčių lygybės švietimo įstaigose politiką, kad vietos, regioniniai, nacionaliniai ir ES politikos formuotojai būtinai turi būti nuolat informuojami apie visas priemones, kurių imtasi šioje srityje, ir apie pasiektą pažangą, ir kad lyčių aspektas turi greitai tapti švietimo įstaigų vidaus ir išorės vertinimo sudedamąja dalimi;

51. pažymi, kad svarbu vykdyti įvairių švietimo institucijų bendradarbiavimą ir keistis geriausia praktika, siekiant rengti programas ir projektus, kurių tikslas – didinti informuotumą ir švietimo srityje veikiančius subjektus informuoti apie lyčių įvairovę pagrįsto švietimo ir faktinės lyčių lygybės sąsajų principus;

52. ragina Europos lyčių lygybės institutą (EIGE) toliau stengtis surinkti palyginamus pagal lytis suskirstytus duomenis bei parengti suvestines visose politikos srityse, įskaitant švietimą, ir dar kartą pabrėžia, kad siekiant panaikinti lyčių lygybės trūkumus svarbu tirti švietimo politikos poveikį lyčių klausimams, pateikiant kokybines ir kiekybines šio poveikio vertinimo priemones ir naudojant biudžeto strategiją, grindžiamą lytimi, kad būtų skatinamos ir švietimo galimybės, ir teisė į švietimo išteklius;

2015 m. rugsėjo 9 d., trečiadienis

53. pripažįsta, kad labai svarbu įvertinti būsimų švietimo srities teisės aktų poveikį lyčių lygybei ir prireikus pagal šį principą persvarstyti esamus teisės aktus;
54. pabrėžia, kad stebėti lyčių lygybės programų įgyvendinimo procesą ir vertinti jų įgyvendinimą turi pedagoginių tyrimų centrai, glaudžiai bendradarbiaudami su ekspertais lyčių klausimais, Europos Sąjungos įkurtomis įstaigomis ir vietos valdžios institucijomis; ragina valstybes nares ir Komisiją rinkti pagal lytis išskaidytus kiekybinius ir kokybinius duomenis;
55. siūlo įsteigti švietimo įstaigoms, kurios pasižymėjo siekdamos šio tikslo, skirtą metinį Europos apdovanojimą už lyčių lygybę ir ragina valstybes nares tą patį padaryti nacionaliniu lygmeniu;
56. pabrėžia būtinybę rengti veiksmų planus ir paskirti išteklius lytims pritaikytų švietimo projektų ir švietimo struktūrų, kuriose būtų atsižvelgiama į lyčių aspektus, įgyvendinimui, rekomenduojant naudoti šiuo tikslu prieinamas ES priemones, t. y. investicijų planą, programą „Horizontas 2020“, ES struktūrinius fondus, įskaitant Europos socialinį fondą;

o

o o

57. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms.
-